

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ.Δ/νση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ.101 77 ΑΘΗΝΑ
Τ 210 69 20 287-FAX 210 69 94 841
ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. : 7017/4/13620

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2011

**ΠΡΟΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ
ΕΝΤΑΥΘΑ**

**ΚΟΙΝ.: 1. Βουλευτές κ.κ. Γ. ΔΗΜΑΡΑ,
Β. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ και Δ. ΠΑ-
ΠΑΔΗΜΟΥΛΗ**

2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ :

- α) ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ/ 105 59**
- β) ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙ-
ΑΣ ΚΑΙ ΑΝΩΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙ-
ΚΑΙΩΜΑΤΩΝ/ 115 27**

(Γραφεία κ.κ. Υπουργών)

3. ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ:

- α) Γραφείο κ. Αρχηγού**
- β) Δ/νσεις : Τεχνικών και Αστυνομικού
Προσωπικού**

ΘΕΜΑ : Λήψη μέτρων από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας κατά τις πρόσφατες διαδηλώσεις. Χρήση δακρυγόνων. Ζητήματα προσωπικού.

ΣΧΕΤ. : ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ 18694/ 01-07-2011 και 18695/ 01-07-2011.

Σε απάντηση των ανωτέρω ερωτήσεων, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ.κ. Γ. ΔΗΜΑΡΑΣ, Β. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ και Δ. ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ, σε ό,τι μας αφορούν, σας γνωρίζουμε ότι, τα συνταγματικώς κατοχυρωμένα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα και οι ελευθερίες των πολιτών είναι απολύτως σεβαστά από την Κυβέρνηση και καθημερινή πρακτική της είναι η προστασία τους με κάθε τρόπο. Ειδικότερα, για το Υπουργείο μας, ο σεβασμός και η προστασία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και ελευθεριών και η περιφρούρηση του δημοκρατικού μας πολιτεύματος αποτελεί αντικείμενο πρώτης προτεραιότητας. Αποκλειστικός σκοπός μας δεν είναι ο περιορισμός των ανωτέρω δικαιωμάτων και ελευθεριών, αλλά η προστασία και η διευκόλυνση της άσκησής τους, μέσα στα πλαίσια της ισχύουσας συνταγματικής τάξης.

Η αρμοδιότητα και η αποστολή της Αστυνομίας προσδιορίζεται σαφώς από το Σύνταγμα και τους νόμους. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η Ελληνική Αστυνομία, κατά τις δημόσιες συναθροίσεις, συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις, πορείες και λοιπές κινητοποιήσεις, λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τις πρόσφατες κινητοποιήσεις (28 και 29-06-2011) στο Σύνταγμα από το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, δόθηκαν εντολές στις αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες, για τη λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων αρμοδιότητάς τους για την τήρηση της τάξης, την πρόληψη επεισοδίων ή άλλων εκτρόπων, την προστασία προσώπων, εγκαταστάσεων και άλλων πραγμάτων και γενικά για την αντιμετώπιση κάθε έκνομης δραστηριότητας και τη δια-

σφάλιση συνθηκών απρόσκοπτης κοινωνικής συμβίωσης. Παράλληλα, επισημάνθηκε η πάγια θέση μας, για την πιστή τήρηση της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας, καθώς και για τη χρήση των ηπιότερων μέσων, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, βασικό γνώμονα για την εξυπηρέτηση του γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος. Πρωταρχικός στόχος μας ήταν η ομαλή λειτουργία του Κοινοβουλίου και πάνω απ' όλα η προστασία της ανθρώπινης ζωής.

Στο πλαίσιο αυτό, αποτελεί προτεραιότητά μας η κοινωνική ειρήνη, η κοινωνική συμβίωση και η προστασία των εννόμων αγαθών. Όσο προσηλωμένοι είμαστε στο σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και υπόστασης από την πλευρά των Σωμάτων Ασφαλείας, άλλο τόσο οφείλουμε να είμαστε αυστηροί και στην αντιμετώπιση της βίας που οδηγεί σε καταστροφές περιουσιών των συμπολιτών μας, λεηλασία των πόλεων, απώλεια θέσεων εργασίας από φτωχούς συμπολίτες μας και εν τέλει οικονομική και όχι μόνο ζημιά στη χώρα. Η Αστυνομία είναι υποχρεωμένη να είναι παρούσα και να προστατεύει την έννομη τάξη σε κάθε περιοχή της χώρας.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν κατά τις διαδηλώσεις, την τήρηση της τάξης και την αποκατάστασή της σε περίπτωση που αυτή διασαλευθεί, οι ευνομούμενες Πολιτείες έχουν εφοδιάσει τις αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες τους με διάφορα μέσα. Στις Ευρωπαϊκές χώρες, καθώς και σε άλλες προηγμένες χώρες, χρησιμοποιούνται σήμερα, σε ανάλογες περιπτώσεις, δακρυγόνα αέρια, σφαίρες από καουτσούκ, σφαίρες με εκκρινόμενες ουσίες χρωμάτων, έφιπποι αστυνομικοί, αστυνομικοί σκύλοι, καταιονισμός ύδατος κ.ο.κ.

Στη χώρα μας για την αντιμετώπιση των σφοδρών επιθέσεων που εκδηλώνονται από ταραξίες διαδηλωτές σε ανοικτούς χώρους, οι οποίες συνοδεύονται συνήθως από εκσφενδόνιση βομβών «μολότωφ», λίθων, σφαιριδίων κ.ο.κ., καθώς και την απώθηση διαδηλωτών που αρνούνται να συμμορφωθούν και επιτίθενται με ξύλα και άλλα αντικείμενα στις αστυνομικές δυνάμεις, έχει προκριθεί η ορθολογική και όχι η καταχρηστική χρήση δακρυγόνων, με απόλυτο σεβασμό στις αρχές της αναγκαιότητας, της προσφορότητας (καταλληλότητας) και της αναλογικότητας (άρθρο 25 Συντάγματος, άρθρο 2 π.δ. 254/2004 «Κώδικας δεοντολογίας του αστυνομικού»). Και τούτο επειδή κρίνεται ότι, το μέσο αυτό είναι το ηπιότερο δυνατό για τις περιπτώσεις αυτές.

Τα μέσα ελέγχου πλήθους που προμηθεύεται και χρησιμοποιεί η Ελληνική Αστυνομία από το έτος 1998 και εντεύθεν, παράγονται από εργοστάσια των Η.Π.Α., του Ισραήλ, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας και της Γερμανίας και περιέχουν τη δραστική ουσία CS (Ορθοχλωροβενζαλμαλονονιτρίλη) στην ελάχιστη επιτρεπτή συγκέντρωση. Τα μέσα αυτά χρησιμοποιούνται μόνο σε ανοικτούς χώρους και όταν αυτό κρίνεται απολύτως απαραίτητο, προκειμένου αφενός μεν να προστατευθεί η σωματική ακεραιότητα του αστυνομικού προσωπικού, αφετέρου δε για την αποκατάσταση της τάξης όταν αυτή διασαλεύεται με ευρείας κλίμακας επεισόδια, όπως συνέβη τελευταία.

Σημειώνεται ότι, τα μέσα αυτά έχουν αποτελεσματική διάρκεια χρήσης τουλάχιστον 5 ετών, από την ημερομηνία παραγωγής. Η αναγραφόμενη ημερομηνία λήξης στη συσκευασία τους εγγυάται τη μέγιστη αποτελεσματικότητά τους. Μετά την παρέλευση της ημερομηνίας αυτής, καθίστανται λιγότερο ενεργά και αποτελεσματικά.

Σε ό,τι ειδικότερα αφορά στα δακρυγόνα μέσα που κατέχει η Ελληνική Αστυνομία, σύμφωνα με ενημέρωσή μας, από τις αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής :

- Η ακριβής σύνθεση των ουσιών που χρησιμοποιούνται από την Ελληνική Αστυνομία για τον έλεγχο πλήθους προκύπτει από τα Δελτία Δεδομένων Ασφάλειας (Material Safety Data Sheet), που οι προμηθευτές υποχρεούνται να προσκομίζουν και στα οποία εμφαίνονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτών.

- • Μετά από συνεργασία με το Γενικό Χημείο του Κράτους η αρμόδια Υπηρεσία του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας τηρεί Δελτίο Δεδομένων Ασφαλείας για την ουσία CS και ζητά αυτό από τους προμηθευτές σε κάθε προμήθεια τέτοιων ειδών.
- Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 378/1994 απόφαση του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου (Α.Χ.Σ) «επικίνδυνες ουσίες, ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση αυτών» και σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 67/548/EOK, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η ουσία CS δεν έχει ταξινομηθεί ως επικίνδυνη ουσία.
- Με την ν. 2254/94 κυρώθηκε από τη χώρα μας η από 13-01-1993 (ΦΕΚ. 194 A) υπογραφείσα, στο Παρίσι, Σύμβαση που αφορούσε την απαγόρευση ανάπτυξης, παραγωγής, αποθήκευσης και χρήσης χημικών όπλων και καταστροφής αυτών. Στον πίνακα των απαγορευμένων χημικών ουσιών της προαναφερόμενης Σύμβασης δεν περιλαμβάνεται το CS και αναγράφεται ότι ως χημική ουσία δύναται να χρησιμοποιηθεί για «σκοπούς διατηρήσεως δημοσίας τάξεως και καταστολής στάσης στο εσωτερικό του κράτους».
- Αρκετές εκ των Αστυνομιών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των Η.Π.Α, χρησιμοποιούν εδώ και χρόνια τη δραστική ουσία CS, ως το ηπιότερο μέσο, όταν απαιτείται διάλυση συγκεντρωμένου πλήθους.
- Εκτός των προαναφερομένων, σύμφωνα με το άρθρο 125 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18-12-2006, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατηρούν σύστημα επίσημων ελέγχων στα εισαγόμενα προϊόντα. Ως εκ τούτου και εφόσον συντρέχουν λόγοι παραβίασης διατάξεων, νόμων ή κανονισμών για χημικά παρασκευάσματα που εισάγονται από χώρες εκτός Ε.Ε., στις πύλες εισόδου αυτής, ο έλεγχος που διεξάγεται θα είχε ως αποτέλεσμα την απαγόρευση εισαγωγής του προϊόντος. Κάτι τέτοιο δεν έχει πραγματοποιηθεί για καμία εισαγωγή προϊόντων από τις Η.Π.Α. και το Ισραήλ που εμπεριέχουν CS και που έχει προμηθευτεί μέχρι σήμερα η Ελληνική Αστυνομία.

Ωστόσο, επισημαίνεται ότι, επιδίωξη και προτεραιότητά του Υπουργείου μας είναι να μην τίθεται σε κίνδυνο κανενός η ζωή και η σωματική ακεραιότητα. Στο πλαίσιο δε αυτό από την αρμόδια Διεύθυνση του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας (Διεύθυνση Τεχνικών), καταβάλλεται προσπάθεια για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του υλικοτεχνικού εξοπλισμού. Παράλληλα, η εν λόγω Υπηρεσία παρακολουθεί τις εξελίξεις της τεχνολογίας, έτσι ώστε ο κατεχόμενος από την Ελληνική Αστυνομία εξοπλισμός αφενός μεν να είναι ισότιμος των Αστυνομιών προηγμένων ευρωπαϊκών χωρών αφετέρου δε να καλύπτει τις υπηρεσιακές της ανάγκες. Προς την κατεύθυνση αυτή και προκειμένου το ταχύτερο δυνατό υλοποιηθούν οι δεσμεύσεις για τη σταδιακή μείωση μέχρι την κατάργηση της χρήσης των δακρυγόνων, πραγματοποιείται έρευνα, μέσω της οποίας, αναζητούνται εναλλακτικά ηπιότερα μέσα τόσο για τον άνθρωπο όσο και για το περιβάλλον, για την αντιμετώπιση των ακραίων περιστατικών βίας.

Πέραν αυτών, για την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών έναντι αυθαιρεσιών κρατικών οργάνων, έχουν θεσπισθεί ποινικές διατάξεις που προβλέπουν αυστηρότατες ποινές. Εκτός όμως του ποινικού ελέγχου για ενδεχόμενες παραβάσεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορά και στα δικαιώματα των πολιτών, οι αστυνομικοί υπόκεινται και στο συνεχή διοικητικό έλεγχο, ο οποίος εξασφαλίζεται από το ιδιαίτερα αυστηρό πειθαρχικό δίκαιο (π.δ. 120/2008). Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 23 του π.δ. 120/2008, η εξέταση των πειθαρχικών παραπτωμάτων που φέρονται ότι τελέσθηκαν από αστυνομικούς σε βάρος πολιτών προηγείται της εξέτασης των λοιπών πειθαρχικών τους παραπτωμάτων, ενώ, στην παρ. 1 του άρθρου 10, ορίζεται ότι πράξεις που συνιστούν βασανιστήρια ή άλλες προσβολές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, κατά την έννοια του άρθρου 137Α του Ποινικού Κώδικα, επισύρουν την ποινή της απόταξης.

• Επίσης, σύμφωνα με τη δημοσίως εκπεφρασμένη βούλησή μας, για μηδενική ανοχή σε θέματα παραβίασης της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εκδήλωσης συμπεριφορών με χαρακτηριστικά αυθαιρεσίας, κάθε καταγγελία ή πληροφορία, για ανάρμοστη συμπεριφορά αστυνομικού κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή όταν ευρίσκεται εκτός διατεταγμένης υπηρεσίας και γενικά για ενέργεια ή παράλειψη των αστυνομικών αντίθετη με το Σύνταγμα, τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς και την ηθική τάξη, εξετάζεται σε βάθος με ιδιαίτερη προσοχή και σχολαστικότητα και εφόσον διαπιστωθεί παράβαση αυτών εφαρμόζεται με αυστηρότητα η κείμενη νομοθεσία.

Στο πλαίσιο αυτό, για τα διαδραματισθέντα κατά τις διαδηλώσεις της 28^{ης} και 29^{ης} Ιουνίου 2011 στην ευρύτερη περιοχή της πλατείας Συντάγματος, σύμφωνα με ενημέρωσή μας, έχει διαταχθεί σχετική έρευνα από την αρμόδια Εισαγγελική Αρχή, όπου θα διερευνηθούν όλα τα στοιχεία των υποθέσεων αυτών, ενώ αναμένονται τα αποτελέσματά της με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Είναι άλλωστε ευνόητο, ότι η φύση-χαρακτήρας της συγκεκριμένης έρευνας ως ποινικής-δικονομικής, η θεσπισθείσα, βάσει του άρθρου 26 του Συντάγματος αρχή της διάκρισης των λειτουργιών και η συνακόλουθη αρχή της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης, όχι απλώς υπαγορεύουν, αλλά επιτάσσουν τη μη ανάμειξή μας, καθ' οιονδήποτε τρόπο.

Πέραν αυτών, για τη διαπίστωση της νομιμότητας και της ορθότητας ή μη των ενεργειών και του τρόπου δράσης και εν γένει της συμπεριφοράς του αστυνομικού προσωπικού, που εκτέλεσε υπηρεσία κατά τις πρόσφατες κινητοποιήσεις-διαδηλώσεις (28 και 29-06-2011) στην περιοχή του Συντάγματος, έχει διαταχθεί η διενέργεια Ενόρκων Διοικητικών Εξετάσεων. Οι διοικητικές αυτές εξετάσεις, λόγω της σπουδαιότητας, ανατέθηκαν στην ειδική προς τούτο Υπηρεσία, δηλαδή στην Υποδιεύθυνση Διοικητικών Εξετάσεων. Προς υποβοήθηση του έργου της εν λόγω Υπηρεσίας απεστάλη (προς αυτή) με διαταγή του Προϊστάμενου του Κλάδου Οργάνωσης και Ανθρώπινου Δυναμικού του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, όλο το σχετικό υλικό σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή που περιήλθε στις κεντρικές και περιφερειακές αστυνομικές Υπηρεσίες (επιστολές, ψηφιακοί δίσκοι), με καταγεγραμμένα ρεπορτάζ τηλεοπτικού σταθμού, ηλεκτρονικά δημοσιεύματα κ.λπ. Επίσης, για τη διαπίστωση των συνθηκών τραυματισμού αστυνομικών, κατά τις ανωτέρω διαδηλώσεις, την 28 και 29-06-2011, έχουν διαταχθεί 2 αυτοτελείς Ε.Δ.Ε.

Επισημαίνεται ότι, εφόσον από τις ανωτέρω διοικητικές εξετάσεις προκύψουν πειθαρχικές ευθύνες αστυνομικού προσωπικού, θα επιβληθούν με αυστηρότητα οι προβλεπόμενες, από το πειθαρχικό δίκαιο, κυρώσεις.

Πλέον αυτών, η προσπάθεια του Υπουργείου μας για τη διασφάλιση της νομιμότητας κατά τη δράση του προσωπικού των Σωμάτων Ασφαλείας και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών είναι διαρκής και προς την κατεύθυνση αυτή εκδηλώνονται συνεχώς πρωτοβουλίες και δράσεις. Στο πνεύμα αυτό, άλλωστε, εντάσσεται και η νομοθετική μας, πρωτοβουλία που ολοκληρώθηκε με τη δημοσίευση του ν. 3938/2011 (ΦΕΚ Α' -61/31-03-2011), με τον τίτλο «Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη». Με τις επιμέρους διατάξεις του νόμου αυτού προβλέπεται η ίδρυση ομώνυμου Γραφείου που υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη και ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα συγκρότησης, εσωτερικής λειτουργίας και στελέχωσής του.

Σημειώνεται πάντως ότι, για τα προαναφερόμενα γεγονότα, τις επιχειρήσεις της Αστυνομίας, για τα πρόσωπα στο βίντεο που προβλήθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό «ALTER» κ.λπ., στο κέντρο της Αθήνας, ενημερώθηκε, από τον υπογράφοντα η Εθνική Αντιπροσωπεία την 30-06-2011, κατά τη συζήτηση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015».

• Σε ό,πι αφορά το θέμα του ωραρίου των αστυνομικών, σας ενημερώνουμε ότι, αν η εκτελούμενη υπηρεσία επιβάλλεται από ειδικές συνθήκες να συνεχιστεί και μετά τη λήξη του καθορισμένου χρόνου εργασίας, αυτή δε διακόπτεται, αλλά συνεχίζεται για όσο χρόνο απαιτείται για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων υπηρεσιακών αναγκών. Σε κάθε περίπτωση, ο επιπλέον χρόνος υπολογίζεται στη διάρκεια της εβδομαδιαίας απασχόλησης. Ειδικότερα, για τις προαναφερόμενες εκδηλώσεις, διατέθηκαν ανά ημέρα, 2.530 αστυνομικοί, ενώ στις δυνάμεις αυτές συνυπολογίζονται και 4 διμοιρίες Υ.Α.Τ. Θεσσαλονίκης και 11 διμοιρίες Υποστήριξης από Αστυνομικές Διευθύνσεις της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, ακολουθήθηκε, σύστημα 8ωρης εργασίας με 16ωρη ανάπαυση και η διάθεση των δυνάμεων πραγματοποιήθηκε με κλιμακωτό χρονοδιάγραμμα, προκειμένου διασφαλιστεί, κατά το δυνατόν, η τήρηση του προβλεπόμενου ωραρίου εργασίας, σύμφωνα με το π.δ. 394/2001. Στις περιπτώσεις που αυτό δεν κατέστη δυνατό, η υπεραπασχόληση του προσωπικού, λαμβάνεται υπόψη από τις Υπηρεσίες διάθεσης, κατά τον υπολογισμό του συνολικού εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας.

Επίσης, οι εκτελούντες υπηρεσία αστυνομικοί, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, έφεραν τα διακριτικά των βαθμών τους, ενώ επιπλέον οι αστυνομικοί της Υ.Α.Τ. έφεραν επί του κράνους τους, ειδικό διακριτικό αριθμό, που αποτελεί συνδυασμό του αριθμού της διμοιρίας και του αύξοντα αριθμού που αντιστοιχεί σε αυτόν.

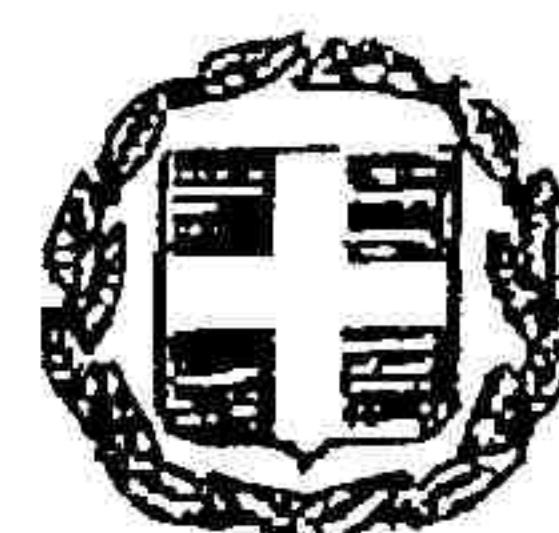
Αναφορικά με τον αριθμό των μέσων που χρησιμοποιήθηκε, σας ενημερώνουμε ότι, δεν είναι δυνατός ο ακριβής προσδιορισμός τους καθόσον αφενός μεν δεν τηρούνται παρόμοια στατιστικά στοιχεία από την αρμόδια Υπηρεσία του Αρχηγείου, αφετέρου δε λόγω των πολύ πρόσφατων γεγονότων δεν έχει ολοκληρωθεί η αντικατάσταση των όσων καταναλώθηκαν, ούτως ώστε, προκύψει ο ακριβής αριθμός τους. Επισημαίνεται δε ότι, ο αριθμός των μέσων διάλυσης πλήθους, που χρησιμοποιούνται ποικίλλει κάθε φορά και εξαρτάται τόσο από το μέγεθος των επεισοδίων και τον όγκο του συγκεντρωμένου πλήθους όσο και από τις λοιπές κρατούσες συνθήκες. Ενδεικτικά, το Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας, κατά τα έτη 2009, 2010 και 2011 (έως σήμερα) προμηθεύτηκε 21.600 τεμάχια χειροβομβίδων διαφόρων τύπων, μέσω των απόρρητων δαπανών Κ.Α.Ε. 0896 του Ε.Φ. 43110.

Πέραν αυτών, πρόσφατα, κοινοποιήθηκε στο Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας το 30/004/1640/ 07-07-2011 από 12-07-2011 έγγραφο του Γενικού Χημείου του Κράτους που απευθύνεται στον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών, με θέμα «Επικινδυνότητα μειγμάτων περιεχομένων σε δείγματα που απεστάλησαν από τον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών για ανάλυση στο Γενικό Χημείο του Κράτους, Β' Χ.Υ. Αθηνών», όπου είχαν σταλεί για ανάλυση δακρυγόνα που χρησιμοποίησαν αστυνομικές Υπηρεσίες, κατά τα προαναφερόμενα γεγονότα, στο κέντρο της Αθήνας.

Τέλος, αναφορικά με το θέμα της επικινδυνότητας των εν λόγω μέσων, για την πληρέστερη ενημέρωσή σας, σας καταθέτουμε, το προαναφερόμενο, 30/004/1640/ 07-07-2011 από 12-07-2011 έγγραφο του Γενικού Χημείου του Κράτους.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ**

Για την αντιγραφή
Αθήνα, αυθημερόν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Κρατικό Κοιν. Ελέγχου/
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΥΠΟΥ ΗΓΕΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΕΦΕΤΟΣ Μ. ΜΠΑΚΑΛΑΡΟΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ Α'

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
& ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΤΜΗΜΑ Β'
Ταχ. Δ/νση: Λν. Τσόχα 16, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Δρ Δήμητρα Δανιήλ
Δρ κουτσοδήμου Αγλαΐα
Τηλ.: 210 6479450, 6479409
Τηλ/πο: 210 6466917
E-mail: environment@gcsrl.gr

Αθήνα, 12 Ιουλίου 2011
Αρ. Πρωτ.: 30/004/1640/07-07-2011

ΠΡΟΣ

Ιατρικό Συλλόγου Αθηνών
Σεβαστούπλεως 113, 115 26 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 3839673 (πρόεδρος)
210 3840548 (Γεν. Γραμ.), 210 3816404
Φαξ: 210 3839753, 3841234
e-mail: isathens@isathens.gr

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- Γραφείο Προϊσταμένης Γεν. Δ/νσης ΓΧΚ
- Β' ΧΥ Αθηνών
- Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
Κλάδος Οικονομικοτεχνικών & Πληροφορικής
Δ/νση Τεχνικών
Π. Κανελλοπούλου 4, 101 77 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 210 6977529
Φαξ: 210 6977594

D33/LK/C/Lia/Lia/CW/TearGas/Ιατρικού Συλλόγου/Ιατρικού Συλλόγου CS για γνωμοδότηση.doc/LK
Φίλεμα: ΧΗΜΙΚΑ ΟΠΛΑ. Διακρινόντα Αίδημα συγραφία

Θέμα: Επικινδυνότητα μειγμάτων περιεχομένων σε δείγματα που απεστάλησαν, από τον Ιατρικό Σύλλογο Αθηνών, για ανάλυση στο Γενικό Χημείο του Κράτους, Β' Χ.Υ. Αθηνών.

Σχετικά:

- (α) Τηλεμοιοτυπία του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών με αρ. πρωτ. 23742 της 06.07.2011,
- (β) το υπ' αρ. πρωτ. 30/013/1121/08.07.2011 έγγραφο της Β' ΧΥ Αθηνών με τις εκθέσεις εξέτασης των δειγμάτων και
- (γ) το υπ' αρ. πρωτ. 8028/17/988-α της 08.07.2011 έγγραφο της Δ/νσης Τεχνικών, Τμήμα 3^ο. Οπλισμού & Ατομικών Εφοδίων του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας με συνημμένα τα δελτία δεδομένων ασφαλείας των προϊόντων i) Model 9230 Jet Lite CS smoke grenade ii) anti-riot flashbang ZV-6, 6 shot flash-bang ZV-6 iii) instantaneuous blast CS grenade

Σε απάντηση του ανωτέρω (α) σχετικού και κατόπιν των αποτελεσμάτων των αναλύσεων που μας απεστάλησαν με το ανωτέρω (β) σχετικό και των στοιχείων που αναφέρονται στα δελτία δεδομένων ασφαλείας των προϊόντων που μας απεστάλησαν με το ανωτέρω (γ) σχετικό, σας ενημερώνουμε τα εξής:

Αποτελέσματα αναλύσεων

Στα τρία (αρ. δείγματος ΓΧΚ 013/615/2011, 013/616/2011 και 013/617/2011) από τα πέντε δείγματα ανιχνεύτηκε η ουσία CS, διάφορα μέταλλα και στοιχεία.
Στα δύο δείγματα με αρ. δείγματος ΓΧΚ 013/618/2011, 013/92011 δεν ανιχνεύτηκε τίποτε.

Δελτία Δεδομένων Ασφυλείας (ΔΔΑ)

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 31 του κανονισμού 1907/2006/EK) ο προμηθευτής

Από τα δελτία δεδομένων ασφαλείας που μας απεστάλησαν με το ανωτέρω (γ) σχετικό και τα οποία αφορούν τα δείγματα με αρ. δείγματος ΓΧΚ 013/617/2011, 013/618/2011 και 013/619/2011, φαίνονται τα εξής:

Αρ. δείγματος ΓΧΚ	Επικινδυνότητα προϊόντος δηλούμενη στο ΔΔΑ	Κίνδυνοι για την υγεία δηλούμενοι στο ΔΔΑ	Μέτρα πρόστασίας δηλούμενα στο ΔΔΑ	Αποτελέσματα εξέτασης δείγματος σύμφωνα με το ανωτέρω (β) σχετικό
013/615/2011	Δεν υπήρχαν ΔΔΑ			CS, ισχυρές κορυφές Si, Cl, K, Al, ασθενείς κορυφές P, Ca, S
013/616/2011	Δεν υπήρχαν ΔΔΑ			CS, ισχυρές κορυφές Cl, K, ασθενείς κορυφές Si, Ca, S, P, Mg, Al.
013/617/2011	Καμπία	Κανένας υπό ¹ φυσιολογικές συνθήκες χειρισμού	Μάσκα αναπνοής που να καλύπτει όλο το πρόσωπο με φυσήγμα οργανικού φύλτρου ή ανεξάρτητη συσκευή αναπνοής (SCBA).	CS, ισχυρές κορυφές Cl, K, Mg, ασθενείς κορυφές Zr, P, S, Ca.
013/618/2011	Καμπία	Το μείγμα εκρηκτικών μπορεί να προκαλέσει οπτικές, ακουστικές και σωματικές βλάβες αν χρησιμοποιηθεί ¹ λανθασμένα. Πιθανός ερεθισμός του δέρματος αν τα εσωτερικά συστατικά της συσκευής έρθουν σε επαφή με το δέρμα. Χαμηλός κίνδυνος υγείας λόγω εισπνοής. Πιθανές αμυγές στον κερατοειδή χιτώνα.	Δεν απαιτούνται υπό ¹ φυσιολογικές συνθήκες χρήσης	
013/619/2011	Εκρηκτικό	Δεν αναφέρθηκαν στοιχεία οξείας τοξικότητος.	Μάσκα αερίων	

Στον πίνακα που ακολουθεί αναγράφονται οι οριακές τιμές έκθεσης όπως αυτές δίδονται στα ΔΔΑ:

Αρ. δείγματος ΓΧΚ	Ουσίες αναγραφόμενες στο ΔΔΑ	Αριθμός CAS	Οριακή τιμή έκθεσης (mg/m ³)
013/617/2011	Χλωρικό κάλλιο	3811-04-1	5
	Σακχαρόζη	57-50-1	10
	Ανθρακικό μαγνήσιο	546-93-0	10
	Νιτροκυτταρίνη	9004-70-0	
	CS	2698-41-1	0,4
013/619/2011			
	Νιτρικό βάριο	7440-39-3	0,5
	Στυφνικός μόλυβδος	7439-92-1	0,05
	Θειωύχο αιταιόνιο	7440-36-0	0,5
	CS	2698-41-1	0,4

Συσκευασία

Στον περιέκτη τον δείγματος με αρ. δείγματος ΓΧΚ 013/616/2011 αναγράφονται: ΠΡΟΣΟΧΗ...ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΧΡΗΣΗ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΜΕΝΟ ΉΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΟΝΟΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕΙ ΕΝΑΥΣΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ ΜΟΝΟΝ ΓΙΑ ΦΕΩΤΕΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ. Το περιεχόμενο μπορεί να προκαλέσει σοβαρό τραυματισμό σε περίπτωση χρήσης μη σύμφωνης με τις οδηγίες χειρισμού. Χορηγείστε ιατρική βοήθεια σε σοβαρά προσβεβλημένα άτομα.

Επικινδυνότητα της καθαρής ουσίας CS

Σύμφωνα με τον κανονισμό 1272/2008/EK (L 353/31.12.2008) «για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μεταγάτων, την τροποποίηση και την κατάργηση των οδηγιών 67/548/EOK και 1999/45/EK και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει η ουσία CS, [2-χλωροφαινυλο]μεθυλενο]προπανεδιτρύλιο ή (ο-χλωροβενζυλιδινο)μαλονονιτρύλιο ή 2-χλωροβενζαλ-μαλονονιτρύλιο με αριθμό CAS 2698-41-1, δεν έχει ταξινομηθεί έως σήμερα ως επικινδυνή ουσία.

Σύμφωνα με το Π.Δ. υπ' αριθ. 90 (ΦΕΚ 94/A/13.05.1999), η οριακή τιμή έκθεσης και η ανώτατη οριακή τιμή έκθεσης δριού έκθεσης, για το CS είναι 0,4 mg/m³ (0,05 ppm). Τα όρια αυτά αφορούν έκθεση των εργαζομένων σε χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους, νομοθεσία η οποία αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Η ανώτατη οριακή τιμή έκθεσης που έχει τεθεί για το CS από το NIOSH, Εθνικό Ινστιτούτο για την Υγιεινή και Ασφάλεια στην Εργασία των ΗΠΑ (National Institute for Occupational Safety and Health) είναι 0.4 mg/m³ (0,05 ppm) [δέρμα].

Ταξινόμηση των περιεχομένων μεταγάτων στα δείγματα σύμφωνα με την ισχύοντα νομοθεσία από την Υπηρεσία μας

Ο διαθέτεις των προϊόντων στην αγορά είναι υποχρεωμένος, σύμφωνα με τη νομοθεσία, να προβεί σε κατάλληλη ταξινόμηση των προϊόντων, σε περίπτωση και έχει στη διάθεσή του συγκεκριμένα στοιχεία.

Σύμφωνα με την απόφαση Α.Χ.Σ. 265/2002 (ΦΕΚ 1214/B/2002) και τον Καν. 1272/2008/EK, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, το περιεχόμενο μείγμα στο με αρ. πρωτ. Γ.Χ.Κ. δείγμα 013/617/2011 δεν ταξινομείται προς το παρόν ως επικινδυνό σε κοινωνικό επίπεδο.

Στα με αρ. πρωτ. Γ.Χ.Κ. δείγματα 013/618/2011 και 013/619/2011 δεν είναι δυνατόν να γίνει ταξινόμηση ελλείγει πλήρους σύστασης αυτών. Οι αναφερόμενες ουσίες στο σημείο 2 του δελτίου δεξιόμενων ασφαλείας ουσίες (αριθμοί CAS 7440-39-3, 7439-92-1, 7440-36-0, 2698-41-1) όσον αφορά το δείγμα 013/619/2011 δεν ταξινομούνται προς το παρόν ως επικινδυνες σε κοινωνικό επίπεδο.

Αναφορικά με τη χρήση σε κλειστό χώρο σας ενημερώνουμε ότι η έκθεση σημειώνεται από την ποσότητα που υπάρχει στον χώρο. Για το συγκεκριμένο συμβάν δεν είναι δυνατόν να γίνει εκτίμηση καθόσον δεν υπάρχουν διαθέσιμες μετρήσεις.

Τέλος το ερώτημα που αφορά τις συνέπειες μετά τη λήξη του προϊόντος δεν είναι δυνατόν να απαντηθεί με βάση τα δεδομένα που υπάρχουν από την ανάλυση των δειγμάτων.

Στη διάθεσή σας για περαιτέρω τυχόν πληροφορίες.

